

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av utlänningslagen

Till förvaltningsutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av utlänningslagen (RP 80/2026 rd): Ärendet har remitterats till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för utlåtande till förvaltningsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Jarmo Tiukkanen, arbets- och näringsministeriet
- specialsakkunnig Anni Valovirta, diskrimineringsombudsmannens byrå
- specialsakkunnig Janne Kinnunen, Migrationsverket
- jurist, gruppchef Anu Ikonen, arbetarskyddsavdelningen vid Tillstånds- och tillsynsverket
- specialsakkunnig Jutta Linna, Akava ry
- expert Mikko Räsänen, Finlands näringsliv rf
- sakkunnig i arbetskraftspolitik och internationell rekryteri Assi Puistolampi, Kommun- och välfärdsområdesarbetsgivarna KT
- ledande expert Albert Mäkelä, Företagarna i Finland rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Folkpensionsanstalten
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- STTK rf
- Servicefacket PAM rf
- Arbetsgivarna för servicebranscherna PALTA rf
- Brottsofferjouren
- Finlands Flyktinghjälp
- Teknologiindustrin rf
- Industrifacket rf.

Inget yttrande av

- Byggnadsindustrin RT rf.

Utlåtande AjUU 8/2026 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Regeringen föreslår ändringar i utlänningslagen för att genomföra det så kallade direktivet om ett kombinerat tillstånd (EU) 2024/1233. Genomförandet av direktivet i Finland förutsätter endast smärre ändringar i lagstiftningen, eftersom direktivets bestämmelser om när uppehållstillstånd inte återkallas och när ett nytt uppehållstillstånd inte beviljas under tre eller sex månaders arbetslöshet har genomförts genom en lag (255/2025) som trädde i kraft den 11 juni 2025.

Med avseende på arbetslivs- och jämställdhetsutskottets ansvarsområde är de viktigaste förslagen i propositionen att den tillåtna arbetslöshetsperioden förlängs om det på grundval av utlännings arbetsförhållanden finns anledning att misstänka särskilt exploaterande, och att arbetsgivarens anmälningsskyldighet förtydligas. Dessutom föreslås det en precisering av hur länge tillståndsmyndigheten kan förlänga behandlingstiden för ansökan under exceptionella förhållanden som hänför sig till ansökans komplexitet.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet anser att propositionen är ändamålsenlig med avseende på genomförandet av direktivet. Utskottet anser att det är viktigt att förlänga den tillåtna arbetslöshetsperioden i situationer där det förekommer utnyttjande.

Förlängning av den tillåtna arbetslöshetsperioden i fall av utnyttjande

Enligt utlänningslagen får ett tidsbegränsat uppehållstillstånd återkallas, om de villkor på grundval av vilka uppehållstillståndet beviljades inte ursprungligen uppfylldes eller inte längre uppfylls. För att genomföra direktivet om ett kombinerat tillstånd fogades det till lagen en bestämmelse enligt vilken uppehållstillståndet inte får återkallas på grund av arbetslöshet, om arbetslösheten har varat högst tre eller sex månader. Bestämmelsen trädde i kraft den 11 juni 2025.

I den aktuella propositionen föreslås det att det till lagen fogas en bestämmelse enligt vilken skyddstiden på tre eller sex månader är tre månader längre om det på grundval av utlännings arbetsförhållanden finns anledning att misstänka särskilt exploaterande. Särskilt exploaterande arbetsförhållanden definieras i direktivet om sanktioner mot arbetsgivare (2009/52/EG).

I direktivet om sanktioner mot arbetsgivare definieras särskilt exploaterande arbetsförhållanden i artikel 2 i som arbetsförhållanden, inbegripet sådana som grundar sig på könsdiskriminering eller annan diskriminering, där det råder en påfallande skillnad jämfört med de lagligen anställda arbetstagarnas anställningsvillkor, som till exempel påverkar arbetstagarnas hälsa och säkerhet samt kränker den mänskliga värdigheten. Enligt propositionen ska Migrationsverket bedöma när bestämmelsen ska tillämpas, och verket kan vid prövningen av ärendet beakta omständigheter som utlännings berättat, men också uppgifter som det fått av andra myndigheter, såsom arbetarskyddsmyndigheten, polisen eller gränsmyndigheten.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet välkomnar att den tillåtna arbetslöshetsperioden förlängs i situationer där det förekommer utnyttjande. Vid utskottets sakkunnigutfrågning ansågs

Utlåtande AjUU 8/2026 rd

förlängningen på tre månader ändå som en mycket begränsad metod att trygga arbetstagarens ställning, när man beaktar de faktiska omständigheterna i situationer där det förekommer utnyttjande.

Arbetsgivarens anmälningsskyldighet

Arbetsgivaren ska enligt utlänningslagen försäkra sig om att utlänningar som anställs eller är anställda har rätt att arbeta. Enligt den gällande lagstiftningen ska arbetsgivaren lämna Migrationsverket uppgifter om den arbetstagare som anställts när arbetsgivaren anställer en icke-unionsmedborgare, en därmed jämförbar person, i praktiken alltså en EES-medborgare, eller en familjemedlem till någon av dessa.

Tillämpningen av anmälningsskyldigheten har varit oklar i fråga om familjemedlemmar. I propositionen föreslås det att arbetsgivaren i fortsättningen ska ha anmälningsskyldighet i fråga om arbetstagare som inte är EU- eller EES-medborgare. Familjeförhållandena har således ingen betydelse för anmälningsskyldigheten. Dessutom föreslås det att anmälningsskyldigheten utvidgas till att gälla arbetsgivare som utstationerar arbetstagare till Finland.

Vid utskottets sakkunnigutfrågning har företrädare för arbetsgivarna framfört att anmälningsskyldigheten för utstationerande arbetsgivare åtminstone delvis är överlappande med lagen om utstationering av arbetstagare (447/2016), som tillämpas med stöd av 82 § 6 mom. i utlänningslagen. Innan arbetet påbörjas ska det utstationerande företaget enligt 7 § i lagen om utstationering av arbetstagare göra en anmälan till arbetarskyddsmyndigheten om att en eller flera arbetstagare utstationeras till Finland på basis av ett avtal om tillhandahållande av tjänster över statsgränserna. Anmälan ska innehålla bland annat identifieringsuppgifter i fråga om det utstationerande företaget, beställaren och utstationerade arbetstagare samt uppgifter om platserna där arbetet utförs och om branschen. Sakkunniga har ansett det vara mer ändamålsenligt att man vid behov kompletterar den nuvarande förhandsanmälan om utstationering av arbetstagare än att man inför en ny anmälningsskyldighet för en annan myndighet.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet anser det vara viktigt att myndigheterna inte samlar in överlappande information och på så sätt i onödan ökar den administrativa bördan för arbetsgivarna. Utskottet fäster förvaltningsutskottets uppmärksamhet vid den föreslagna bestämmelsen om anmälningsskyldighet för utstationerande arbetsgivare.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet föreslår

att förvaltningsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Utlåtande AjUU 8/2026 rd

Helsingfors 28.5.2026

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Arto Satonen saml
vice ordförande Lauri Lyly sd
medlem Miko Bergbom saf
medlem Fatim Diarra gröna
medlem Tuomas Kettunen cent
medlem Minja Koskela vänst
medlem Mikko Lundén saf
medlem Niina Malm sd
medlem Anders Norrback sv
medlem Karoliina Partanen saml
medlem Jorma Piisinen saf
medlem Piritta Rantanen sd
medlem Anne Rintamäki saf
medlem Tere Sammallahti saml
medlem Timo Suhonen sd
medlem Henrik Vuornos saml.

Sekreterare var

utskottsråd Meri Pensamo.

Utlåtande AJU 8/2026 rd Avvikande mening

Avvikande mening

Motivering

Regeringen föreslår ändringar i utlänningslagen för att genomföra direktivet om ett kombinerat tillstånd (EU) 2024/1233. Det är nödvändigt att i situationer där det förekommer utnyttjande förlänga den tillåtna arbetslöshetsperioden, men åtgärden är i den föreslagna formen inte tillräcklig för att trygga arbetstagarnas ställning.

Vid utskottets sakkunnigutfrågning har det framkommit att den föreslagna tilläggs tiden på tre månader enligt 58 a § är för kort med tanke på det faktiska skyddet av utnyttjade arbetstagare. Därför bör förvaltningsutskottet överväga en tilläggs tid som är längre än miniminivån enligt direktivet.

För att en arbetstagare ska få förlängd skyddstid förutsätts det att myndigheten på grundval av arbetsförhållandena har grundad anledning att misstänka särskilt exploaterande. Propositionens genomslag är således i hög grad beroende av om situationer där det förekommer utnyttjande upptäcks i tid och om myndigheterna får tillräckliga uppgifter till stöd för beslutsfattandet. Det förutsätter tillräckliga resurser för tillsyn och rådgivning samt smidigare informationsutbyte mellan myndigheterna.

Propositionen är till vissa delar otydlig i förhållande till 54 b § i utlänningslagen, som är avsedd för situationer där arbetsgivaren på ett betydande sätt har försummat sina skyldigheter eller på något annat sätt utnyttjat arbetstagaren. Förhållandet mellan 58 a och 54 b § bör preciseras, och liksom det konstateras i diskrimineringsombudsmannens yttrande bör en förlängning av skyddstiden övervägas med låg tröskel.

Propositionen har beretts för att på miniminivå genomföra direktivet om ett kombinerat tillstånd, och det saknas en helhetsbedömning av vilka åtgärder som behövs för att kunna trygga ställningen för offer för arbetsrelaterat utnyttjande i Finland. Helhetsbedömningen förutsätter dessutom en bedömning av tidigare ändringar i utlänningslagen. I synnerhet bör man bedöma om den nuvarande regleringen skapar sådana beroendeförhållanden mellan utländska arbetstagare och arbetsgivare som främjar arbetsrelaterat utnyttjande.

Enligt Brottsofferjouren har den så kallade tremånadersregeln ytterligare höjt tröskeln för arbetstagare att frigöra sig från utnyttjandet och berätta om det för myndigheterna, eftersom regeln ökar arbetstagarnas rädsla för att deras uppehållstillstånd återkallas. De ändringar som nu föreslås verkar inte vara ett tillräckligt svar på problemet. Därför bör propositionen skärpas utifrån en nationell helhetsbedömning.

Avvikande mening

Vi föreslår

att förvaltningsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Utlåtande AjuU 8/2026 rd
Avvikande mening

Helsingfors 28.5.2026

Minja Koskela vänst
Lauri Lyly sd
Fatim Diarra gröna
Niina Malm sd
Piritta Rantanen sd
Timo Suhonen sd